

Ze kregen de naam 'eendags-erkers'. Toch zijn het geen eendagsvliegen, maar lijkt er juist een rijke toekomst weggelegd voor de erker die in één dag te plaatsen is. Bewoners hoeven er hun huis niet meer voor te onttruimen en zitten maar één dag in de kou.

De bouwers monteren stellingen tegen het binnenspuwblad en op de vloer.

De tweelaags erker werktijd stijfheid door de tijdelijk gemonteerde vloer.

Met een kraan op de vrachtwagen is de erker snel en soepel op zijn plaats te zetten.

Bij de tweelaags erker wordt het geprefabriceerde dakelement actueel gemonteerd.

Een gemonteerde tweelaags erker met twee zijzichten.

Tekst en foto's: Henk Wind

Platen en hob-elementen komen al jaren prefab aan op de bouwplaats. Dat kan dus ook met erkers, zo vond Hendriks Coppelmans Bouwgroep uit Uden. Door prefabricage van de erker en door het oplossen van de verschillende werkprocessen kan de overlast van een open grevel beperkt blijven tot slechts één werkdag.

De werkzaamheden beginnen aan de buitenkant van de gevel. De Oosterhousse woningen hebben puien die van boven naar beneden doorlopen. Als eerste verwijst de aannemer de borstering tussen de ramen van de begane grond en de eerste verdieping. Vervolgens brengt hij een stalen laterl aan, met daarop celbeton als koudebrugonderbreking, de benodigde loodlabbe en een nieuw gemetselde borstering. Tot slot volgt de (geïsoleerde) eservloer en kruipruimteventilatie.

In de fabriek wordt de houten erker inmiddels geprefabriceerd, inclusief de zinken dakbedekking waar de opdrachtgever voor heeft gekozen. De erker is ook inclusief borstering van geïsoleerd stijl- en roegwerk. Na plaatsing van de erker wordt daar een gemetseld buitenspuwblad omheen gezet.

Greter gat

De dag van montage begint met het verwijderen van de radiator en het bestaande kozijn en het uitlaggen van het bestaande gevelmetselwerk. Aan de binnenzijde is dat het verwijderen van de borstering. Aan de buitenzijde is er meer zaagwerk. Het gat aan de buitenzijde

de wordt namelijk rondom groter dan de opening in het binnenspuwblad. Daardoor kan de erker tegen het binnenspuwblad worden geplaatst.

De volgende stap is de aanbrengen van stellingen tegen het binnenspuwblad en op de vloer. Vervolgens kan de erker worden geplaatst en tegen de stellingen worden geschnoefd. De erker is daarvoor voorzien van een contrastal, die precies tussen de stellingen valt. De stellingen en contrastallen zijn vrij uitgevoerd om maatafwijkingen in de bestaande gevel op te kunnen vangen. De erker moet namelijk niet alleen aansluiten op het binnenspuwblad, maar ook op het buitenspuwblad. Dat geldt met name voor het dak van de erker, maar ook voor de situering van de kozijnstijlen. In de praktijk bleek dat de bestaande spouwbreedte nogal variërende, waardoor de stelling nog fors is uitgevoerd dan in het eerste ontwerp.

Vier per dag

Met deze werkwijze kan de aannemer met twee personen vier erkers plaatsen op één dag.

Dat zijn er drie voor de middagpauze en één erna. De monteurs kunnen op tijd stoppen omdat ook de glaszetter voor vier uur klaar moet zijn.

Vervolgens zijn er aan de binnenzijde van de erker nog wel de nodige werkzaamheden. Dat betreft onder meer het aanbrengen van de dagstukken. Bij erkers met een gesloten zijkant is dat zelfs de gehele binnenbeplating van die zijkant. De dagstukken kunnen niet in tevoren aangebracht worden omdat ze zo ver de bestaande kamer in komen dat alle beschadigingen rondom het uitgebroken raam in één keer weggevoerd zijn. Van tevoren aanbrengen van de dagstukken zou de montage bemoeilijken. Daarnaast zijn nu ook verschillen op te vangen in wandafwerking zoals door de bewoner aangebrachte steenstrijps. Behalve de dagstukken moeten ook de vensterbanken nog worden gemonteerd en moet de vloer worden afgesmeerd.

Tweelaags

Hendriks Coppelmans heeft inmiddels ook ervaring opgedaan met een tweelaags erker.

Een erker in één dag

Prefabricage beperkt overlast

Het principe van prefabricage en aansluiting blijft daarbij gelijk aan die van de eengelaags erker. Toch zijn er verschillen. Het dak van de erker sluit hier niet aan op een nieuw gemetselde constructie, maar op een bestaande houtconstructie en muurplaat. Om die reden wordt het dakelement wel geprefabriceerd, maar pas in het werk op de erker geschnoefd. Dat betekent wel dat de erker minder stijf is tijdens transport en montage. Dat wordt opgevangen door de vestieplengvloer die tijdelijk wordt vastgezet. Na de montage kan het houten vloerelement op exacte hoogte worden gesneld.

Kosten

Hendriks Coppelmans ontwikkelde dit concept voor de renovatie van 360 huurwoningen in Oosterhout (N-B) van woningcorporatie Cies. Smoeren Architectenbureau had te voren om welke reden ook erkers toe te voegen om het motonote straatbeeld te doorbreken. Hendriks Coppelmans Bouwgroep schreef als laagste in, op basis van de standaard bouwmethode voor erkers. Pas daarna kwam de pre-

De borstering boven eengelaags erkers wordt van tevoren gemetseld op een nieuwe laterl, met koudebrugonderbreking en loodlabbe.

fab-erker in ontwikkeling. 'We wilden al langer de kant op van meer prefabricage. In september 2002 hebben we de afdeling houtconstructies opgericht. De montage van de eerste erkers was gepland voor april 2003. De dingen kwamen dus precies op het juiste moment bij elkaar,' zegt Guus van den Heuvel, projectleider timmerfabriek en service-team.

De eerste macalculaties wijzen overigens uit dat de prefab-erker niet alleen de overlast voor de bewoner vermindert, maar qua kosten zeker kan concurreren met de traditioneel gemetselde erker. 'Nog los van de derde voorstad die we inmiddels hebben gehad en waarop we met deze bouwmethode gewoon door kunnen werken.' □